

Cha mẹ tôi vốn là phú nông, còn thêm buôn bán tại Huế ra Vinh. Hồi nhỏ, tôi học trường Donbosco tại Quảng Trị, Quảng Bình, do các cha và các thầy dòng dạy.

Tháng Bảy, 1954, Hiệp định Genève, ngừng bắn, gia đình di cư vào Nam, lập nghiệp tại Kim Long, Huế. Vào Nam, tôi học các trường Nguyễn Công Trứ, Phan Thanh Giản,

Tác giả Nguyễn Hữu Phú và gia đình. (Hình: Tác giả cung cấp)

Sao Mai. Ra trường, đi làm và tiếp lập. Năm 1959, cha mẹ tại Huế vào công việc cho con tại Đà Nẵng.

Đến năm 23 tuổi, tôi được đăng viên học khóa 12 Trường Học Đeo, sĩ quan Thủ Đức. Tháng Tám, 1960, ra trường với cấp bậc chuẩn úy. Được tuyển chọn trong số 10 người, trên 1,250 sinh viên, với ngành An Ninh Quân Đội, Bộ Quốc Phòng. Được thi khoa trên 25 sĩ quan và trên 100 học sĩ quan. Được cử đi Tá Địch Miền, giám đốc Nha ANQĐ, Bộ Quốc Phòng, sau là thi đấu thông tin, trao bằng danh dự cùng quà tặng, trình bày số hiện diện của quân nhân, gia đình binh sĩ, và ban văn nghệ bậc nhất thời bấy giờ.

Tôi ra trường, đến thăm anh con cô chú ruột, Nguyễn Bá Linh, thi đấu tá nh trường Vĩnh Long, anh cho lá thư gửi Địch Ủy Đoàn Tiển, sau là trung tá Chánh Sĩ I ANQĐ. Tôi được chọn để làm Trường Ban 1, Phòng Nhân Viên, theo dõi điểu chỉnh học sinh, và sinh viên... Sau một thời gian, tôi nhận được công điểu chuyển chuyên viên ANQĐ tại Sài Gòn, được bổ trí trường ban 1, phòng báo vụ do Địch Ủy Phạm Thành Kiên làm trường phòng. Tại Cục ANQĐ, tôi được yêu cầu

hu n luy n cho sĩ quan, h sĩ quan v đ tài b o v c s . Sau đó l i đ c hoán đ i v S I ANQĐ t i Đà N ng, s yêu c u t i ch c liên t c các khóa an ninh căn b n cho sĩ quan, h sĩ quan an ninh đ n v , trong s có Trung Tá Tài, khóa tu b Đà N ng là c p b c l n nh t. M i khóa h c 1 tháng, h c viên t 40 đ n 50, b ng c p do trung tá chánh s ký, v i ki n th c a trung t ng t l nh quân đoàn I. T i p theo, t i đ c theo h c hai khóa c p I và c p II tình báo, t i tr ng quân báo Cây Mai, r i du h c t i tr ng ph n tình báo Okinawa, Nh t B n, t t nghi p h ng u.

Đ i Tá Sáng, Chánh S I, dành 1 căn nhà trong dãy nhà sĩ quan t i s cho gia đình t i . Trong 17 năm làm vi c t i S I ANQĐ, t i gi c các ch c v : Ph tá tr ng ty ANQĐ Qu ng Tr , ph tá tr ng Phòng An Ninh quân đoàn cho Thi u Tá H Văn Th ng, tr ng phòng, Ban Khai Thác, chánh văn phòng, ngày 1 Tháng Ba, đ i v i Đ i Tá Sáng vào nh n ch c tr ng chi ANQĐ Ninh Hòa, Nha Trang, và sau đó là t i Cam Ranh cho t i ngày “s p t i m,” th y trò đ t nhau đ i t “c i t o.”

Tôi lãnh ba nhi m k , chín năm tù, ra tr i b qu n ch t i Kinh T M i Khánh Hòa ba năm. Trên th c t , cho đ n ngày qua M , t i s ng t i Đà N ng t năm 1955 đ n năm 1972 là 17 năm, bi t bao k ni m nh th ng.

Sau 30 tháng 4 năm 1975, ngày tàn ch đ , v và các con t i không nhà, không n i n ng t a ph i đ i Kinh T M i. M y m con lên Kinh T M i đ c m t năm thì v t i b b nh s t rét, ch t t i b nh vi n Khánh Hòa. Cha m t i đ a xác v chôn c t t i Cam Ranh. M t ng i v hi n lành, m nh mai, lâm c nh c hàn, ch t b v trong c nh đ i đ i. Các con m côi, m t tu i th , tu i xuân n i núi r ng, đào b i đ t đá mà s ng.

Còn t i trong tr i tù lao đ ng c c kh , s n ăn c m h i. Sau t i may m n đ c nuôi l n, cho ăn và t m r a, m i ngày nh t rau b , s n, trái cây h đ em v b p cho ông Chánh L c S già y u ăn thêm.

Ngoài ra, t i đ c cho đ i làm ngoài, toán sáu ng i, ch t m t ng i hai bó cây. Anh em lo cho t i h t, t i vào nhà dân mua bán đ i chác, anh em đ a áo qu n cho t i nh đ i con gà lu c ho c ký đ ng cát. Nh v y mà m i ngày t i đ c lu c m t n i s n cho anh em ăn, còn đ em v tr i cho m t hai anh em b n thân khác, trong s có Nguy n Ng. V., quê L Th y, là u tiên. V sau, h n đ i qua lán khác, t i v n cho đ ăn, nh ng h n ghen t nên báo cáo rành m ch đ cán b b t qu tang. Th t ra, mua bán đ i chác ch nh t năm ba b a, nh ng t i b xui là bu i sinh ho t đ em qua t i phát bi u mánh khỏe b t xén g o nhà b p c a anh em tù do tên Th ng

Úy T u quê Qu ng Nam làm h u c n. Tên này, do tôi t cáo v i Th ng Úy Hu , sĩ quan thanh tra liên tr i, nên b sa th i t i ch . Tuy nhiên, h n đã ra l nh nh t tôi phòng cách bi t đêm tr c. Phòng cách bi t kho ng th c vuông, làm b ng n a, đ đ t a, đêm đ n cho lính canh vào đánh. May t i lính canh th ng h i nên ch đánh đá vào vách.

Tôi b nh t, ban ngày lao đ ng m t mình do Trung Sĩ Phát trông coi r t đ ch u.

Tu n l th hai và là kh i s cho vi c tr n tr i. Tên Trung Sĩ Minh đ i toán thay cho tên Trung Sĩ Phát. Bàn giao xong, h n đi m t mình xu ng tr i giam, b t trói tôi vào c t nhà đ đánh đ p. Bi t tên này hung đ , l đánh ch t mình thì oan (h n thù oán vì có hai ng i anh t tr n i mi n Nam), tôi gi k nói: “Qua m t tu n l suy nghĩ, tôi bi t vi c làm sai trái, cán b đ tôi cung khai, đ c ng i mua bán đ i chác.” H n tin t ng đ a tôi lên bàn ăn ngoài láng, đ a bút gi y cho tôi khai, giao cho tên Ng c (Tàu lai) trên chòi canh ch ng! Gi tr n tr i đã đi m. H t gi làm vi c, tên Ng c quay m t ra ngoài đánh ki ng ch m rãi. Tôi v i ch y vào tr i thay b đ đi r ng, ch p cái nón lá, đ p hàng rào l n ra ngoài, lên khu v bnh riêng bi t c nh tr i. B n nó không ng , r i quân hàng ngang t lính chí quan, l n l t t đ i s n này đ n đ i s n khác, cán b dùng loa kêu gi b o lãnh tánh m ng cho tôi. Đ n kho ng 2 gi , m t l , đ i b ng, chúng kéo v .

Tôi xu ng đ i, đ n nhà anh Tri u Mai Tân có con đ u tên là Tri u Mai Thăng. V ng i Tày tên Nghĩa, h ng ngày, sáng c m dao lên r y, chi u gùi m t gi s n v . Anh nhà n i tr n u c m tr n s n, th c ăn thì m m mu i, có b a ra h Thác Bà l i vài con cá đem v ăn. Anh cho tôi b bà ba đen, m t dao phay, m t cái nón c i. Tr c gi chia tay, tôi còn nh Thăng lên đ i đ n cho năm cây N a c b ng c m chân đ v t h Thác Bà qua núi r ng ch ng hai cây s .

Tr i t i đen, tôi v t h Thác Bà, ra gi a h ph i tránh né nh ng bè m ng c a dân câu cá, câu tôm. Trong lúc đó, tr i cũng cho đ t đ u c truy lùng. Tôi lên núi, đi b n ngày đêm, ăn s n, b p s ng. Dân làng ba xóm, cùng đèn bão, lên bao vây tôi ch còn kho ng 50 đ n 100 mét. Tôi núp trong h m, n u h có m t cái đèn pin thì đã phát hi n ra r i. B ng tr i đ c n m a d d i, ch u không n i v a m a v a l nh, h t t rút đ n xu ng đ i. C m t n trên cho tôi thoát thân.

Qua m t ngày ven su i, vào kho ng sáu gi chi u, tôi vào trình di n liên tr i. Đ c m y ông trung tá, thi u tá ch th nhà b p cho tôi m t đĩa c m. Ăn xong, Th ng Úy Hu dùng đèn pin đ n qua cánh đ ng đ a đ n tr i 4. Ông này l y thêm l i khai c a tôi v Th ng Úy T u b t xén g o nhà b p (do anh Châu đ u b p thay tôi cho bi t. Anh này b l t M ng, chìm ch t t i h Thác Bà khi mang c m cho anh em lao đ ng ăn tr a t i ch).

Tôi đến trại 4, lúc đầu được thiêu úy, cũng tên Hu, bỏ làm luống cỏ trên đồng vào phòng. Trung Tá Luyện trại cũ mang quân trang lên cho tôi, đi bằng ghe Mông, có tên Ngọc đến đi. Tên Ngọc gác công đi lên với hy vọng may ra đánh tôi được vài báng súng. Thiêu Úy Hu bỏ ra ngoài chôn bàn giao nên tôi thoát bẫy. Trại trại 4, văn phòng báo chí bị gián đoạn, đóng cửa vì anh Lập hạ sĩ phạm trách đã chuyển vào Nam. Tôi được anh em giới thiệu đưa lên làm viên. Đầu tiên là 8 trại làm 8 bích công đồng thi, tôi chọn đề tài “Đoàn” và vẽ hình bông lúa đất giới thiệu. Được biết các bài Lao Động Là Vinh Quang nên bị cấm bích công đồng.

Tôi được chuyển vào trại 3 Tân Kỳ, Nghệ Tĩnh từ năm 1982 và đến năm 1984 được thả. Trại đây tôi được chọn làm trại công đồng chuyển vào giam 10 người. Thiêu úy Lạc, cán bộ quân giáo, đi bắt đưa vào miền Nam, bị thả công, chuyển qua công an, nghèo khổ, thất bại. Bốn năm sau cùng trại công đồng khi ra trại, được vào trại chuyển vào, bị các bác, thất bại là may mắn, được ăn kế công với thất, chờ dành cho cán bộ. Ngày ra trại, tôi và quân giáo Lạc bụi bụi, xúc động. Nếu có dịp về Việt Nam, mong gặp lại, mời vào miền Nam chơi cho rõ tình.

Tôi vẽ, cùng các con vùng Kinh Tế Mới làm ruộng rẫy, chôn Lỗ Ô vẽ chôn Hom, đem ra chợ bán. Cuộc sống cha con có phần đỡ khổ hơn, tuy vẫn cảm thấy, miền miền. Trại đây, người ta tổ chức một cuộc tập trung nhân dân toàn xã, bắt tôi đọc tiểu sử. Trưởng công an huyện nói: “Tiểu sử của anh rất huy hoàng nhưng sống trên xương máu của nhân dân.” Tôi trả lời: “Sống chết nào, phần vẽ chôn đó. Chính phần trả lời, tôi chôn ngóc ngóc xương máu nhân dân bao giờ.” Kết luận, hơn khuyên tôi hòa mình với nhân dân, xây dựng xã hội chủ nghĩa.

Buổi đọc tiểu sử kết thúc lúc 1 giờ trưa. Mời tuấn, tôi có một quy định sẽ ghi học tập, lao động, nên quy... Ghi vào, trình diện công an xã hàng tuần, công an huyện hàng tháng, suốt ba năm. Sau đó, tôi giới thiệu đi, bốn chúng cũng thay đổi, chôn tên nào đó. Tôi bằng trại công an huyện, tù đày, coi trại là vì sĩ quan ngành an ninh phần tình báo, biết bao sĩ quan công tử mà nó chôn chết.

Một năm sau, nhiều người lo sợ tập thể giới thiệu đi Miền diên H.O. Cái khó khăn bởi giới của cha con chúng tôi là tiền đâu để lo thuê và ở ngoài Trung xa Sài Gòn. Tôi chôn anh em, bà con hàng xin vay mượn. Được công đồng nào thì lo công đồng đó, thiêu thì giới thiệu đi xin, đi mượn nhà. Thất tình thì cha con chúng tôi cũng không hy vọng gì nữa. Làm học thì làm chôn không có tiền để lót đôn nên chôn chôn, chôn công may. Chôn đi một năm, gia đình chúng tôi nhận được giới báo, rồi giới phạm công đồng, chúng tôi giới thiệu vay tiền bỏ vào Sài Gòn phạm công đồng, khám sức khỏe. Lòng luôn phạm phạm công đồng công đồng hay có sự giới thiệu thay. Cuộc cùng, chúng tôi cũng giới thiệu công đồng ra đi.

K y u m t H.O.

Tác Giả: Nguy n H u Phú

Thứ Sáu, 04 Tháng 6 Năm 2010 06:58

T ch n núi r ng đoi rách, đ t chân lên đ t M v n minh, nhà cao, đ ng l n, tâm tr ng chúng tôi th t háo h c cùng đ y âu lo. V n li ng ti ng Anh c a chúng tôi ch ng bao nhiêu, nh ng cũng nh m i ng i chúng tôi v a h c ti ng Anh v a đi làm r i m i s t t cũng êm xuôi.

Gia đình tôi đ n M năm 1994. Sau 16 năm đ nh c t i Hoa K , các con tôi ai cũng t đ c thân, tay tr ng, nay đ u đã có gia đình, con cái, nhà c a, xe c . Cu c s ng chúng tôi m i s th t đ y đ , h nh phúc, duy ch có đ u bu n nh t là tôi s p lìa xa các con cháu c a tôi vì b ung th giai đ o n cu i.

Nh cây đèn c n d u, n m nhà th ng, tôi th , ăn u ng b ng nh ng ng dây, không nói đ c l i nào đã g n hai năm nay. Thân xác tôi m y u, nh thó nh m t đ a con nít thi u ăn, tinh th n y u kém, m i chăm sóc cá nhân đ u nh ng i khác. Bác sĩ nói, tôi không còn s ng đ c bao lâu n a. Th là h t m t ki p ng i!

C m t n trên đã quan phòng, che ch cho gia đình tôi bình yên và cảm n các ân nhân đã giúp cha con đ c đ nh c t i Hoa K .

(Vi t t i nhà th ng, California, ngày 11 tháng 5 năm 2010)